

PEXESOVÁ JAZYKOVÁ SKLÁDAČKA – MOJE OKOLÍ (CZ-UA)

Metodika

Tato jazyková hra se skládá ze tří samostatných pexes, která slouží k rozvoji slovní zásoby ukrajinských dětí společnou hrou s dětmi českými. Pexesa jsou rozdělena do tří slovních druhů na podstatná jména, přídavná jména a slovesa. Obsahují karty, které slouží jak ke hře pro více dětí, tak i k samostatnému poznávání slovíček a slovních druhů.

Varianty:

1) Hledání významu slova – děti si vyberou kartičky s konkrétním slovním druhem a rozloží je lícovou stranou nahoru. Začínají všichni dohromady hledat stejné obrázky. Ten, který najde dva stejné obrázky, položí je před sebe. Jakmile děti najdou všechny dvojice, hra končí. Vyhrává ten, kdo našel nejvíce dvojic. Každý si seřídí stejné obrázky vedle sebe a poznává tak význam slov. Tato hra nemusí být soutěž. Lze ji hrát i individuálně. Doporučujeme začít jen s jedním slovním druhem. Postupně lze hrát tuto variantu i se všemi slovními druhy smíchanými a rozloženými dohromady.

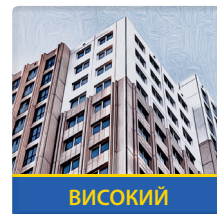

2) Klasické pexeso – tato hra je určena pro dva i více hráčů. Principem je vyhledávání stejných obrázkových dvojic. Protože kartičky jsou při hře otočeny obrázkem dolů a obrazejí se pouze po dvou, je nutné zapamatovat si nejen náměty obrázků, ale i místo, na kterém kartička leží. Děti si vyberou kartičky s konkrétním slovním druhem a určí mezi sebou pořadí, v jakém budou hrát. Kartičky se dobře promíchají. Potom se rozloží na pevnou plochu obrázkem dolů jedna vedle druhé, a to do obdélníku nebo čtverce. Rozložení se provede tak, aby nikdo z hráčů, včetně rozdávajícího, neviděl obrázky na jednotlivých kartičkách. Hráč, který začíná, otočí dvě libovolné kartičky, a to tak, aby i ostatní spoluhráči viděli obrázek a umístění kartičky na hrací ploše. Nejsou-li začínajícím hráčem otočeny dvě stejné kartičky, obrátí je zpět a to na stejném místě. V případě, že se podaří hráči otočit dvě stejné kartičky, získává bod, kartičky si ponechá a pokračuje ve hře tak dlouho, dokud se mu vyhledávání dvojic daří. Hra končí, když je hrací plocha prázdná. Vyhrává ten, kdo získal nejvíce dvojic. Hra je určena pro skupinové vzájemné učení slovíček a významu slov jak u českých dětí, tak hlavně ukrajinských dětí.

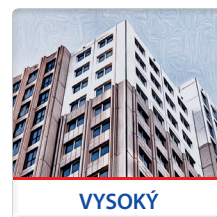

3) Skládání sousloví – děti si rozloží karty podstatných a přídavných jmen odděleně lícovou stranou nahoru. Začínající vybere podstatné jméno v ukrajinštině a češtině, položí je pod sebe. Následně k nim vyhledá vhodné přídavné jméno v obou jazycích a položí je před podstatná jména v odpovídajících jazycích. Český výraz přečte nahlas. Hru je možné hrát i způsobem, že po vybrání a sestavení sousloví v ukrajinštině se pokusí sám vyslovit spojení v češtině a poté si správnost zkontrolovat přiložením shodných obrázků v češtině. Tato obrázková metoda sestavování sousloví může sloužit i k individuální výuce, případně k výuce ve třídách rozdáním vhodných obrázků žákům v lavicích. Přídavná jména v souslovích je nutné dát do vhodného tvaru podle rodu podstatného jména, a to v obou jazycích.

1 →

2 →

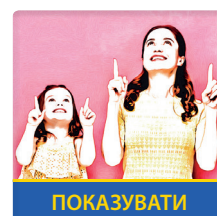

4) Skládání vět jednoduchých – děti si rozloží karty podstatných jmen a sloves odděleně lícovou stranou nahoru. Začínající vybere sloveso v ukrajinštině a češtině, položí je pod sebe. Následně k nim vyhledá vhodné podstatné jméno v obou jazycích a položí je před nebo za slovesa v odpovídajících jazycích. Český výraz přečte nahlas. Hru je možné hrát i způsobem, že po vybrání a sestavení jednoduché věty v ukrajinštině se pokusí sám vyslovit větu jednoduchou v češtině, a poté si správnost zkontrolovat přiložením shodných obrázků v češtině. Tato obrázková metoda sestavování vět jednoduchých může sloužit i k individuální výuce, případně k výuce ve třídách rozdáním vhodných obrázků žákům v lavicích. Slovesa i podstatná jména ve větě je nutné dát do vhodného gramatického tvaru podle rodu podstatného jména, a to v obou jazycích.

1 →

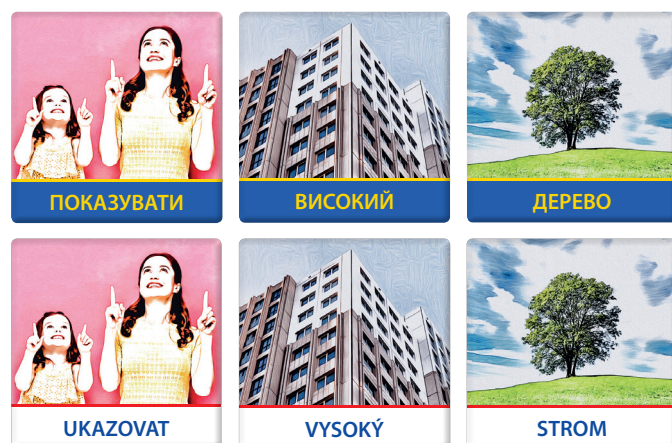
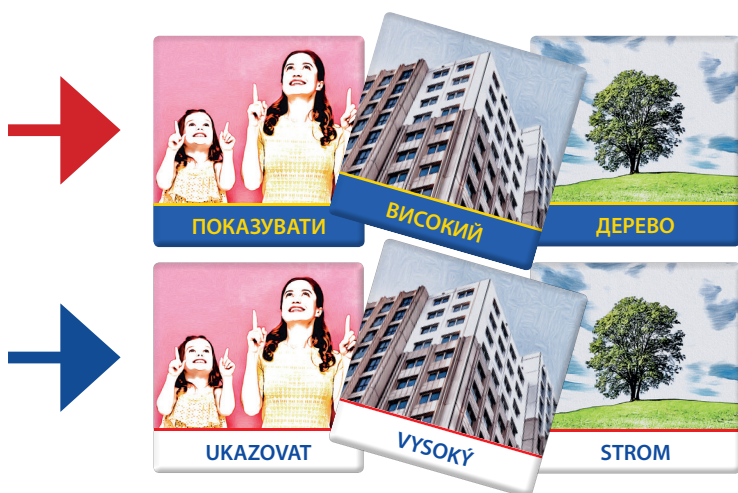
2 →

5) Vytváření vět rozvitých – A) Děti rozvinou větu o správně vybrané přídavné jméno, které doplní do složené věty jednoduché. Pokračují tak, jako v předchozí hře. B) Děti rozloží všechny slovní druhy lícovou stranou nahoru. Odděleně podle slovních druhů. Začínající hledá stejné obrázky v češtině a ukrajinštině. Nejprve vybere kartičku se slovesem, k ní hledá vhodné podstatné jméno a naposled rozvine větu vhodným přídavným jménem. Vzniknou tak dvě věty, jedna ukrajinsky a jedna česky. Kdo složí větu rozvitou, ponechá si skupinu obrázků před sebou. Hra končí vybráním všech obrázků, které ve slovním spojení dávají jazykový význam. Vyhrává ten, kdo složil nejvíce vět. Tato varianta hry nemusí být soutěží mezi dětmi, ale i výukovým skládáním vět dle zadání učitele nebo rodiče. Lze ji aplikovat jak na skupinovou výuku, tak i na individuální či domácí. Všechny slovní druhy ve větě je nutné dát do vhodného gramatického tvaru, a to v obou jazycích.

A) Ukázka doplnění věty jednoduché přidáním kartičky s přídavným jménem

B) Ukázka přímého skládání věty rozvité výběrem obrázků

Závěr: Jazykové obrázkové pexeso lze využít i k dalším variacím výuky češtiny např. přenesením daného obrázku s ukrajinským slovem na interaktivní tabuli s tím, že děti musí najít ve svých pexesech správný obrázek v češtině a další variace dle fantazie pedagoga nebo rodiče. Tato pexesová sada slouží k základnímu poznání významu českých slov, jejich významu a spojování formou hry. Doporučujeme, aby byly slova na vybraných kartičkách či složené věty vždy přečteny nahlas.

ГОЛОВОЛОМКА ДЛЯ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ – МОЄ ОТОЧЕННЯ (CZ-UA)

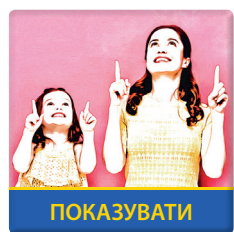
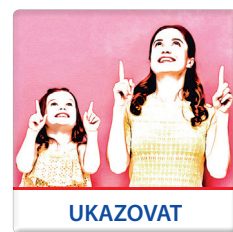
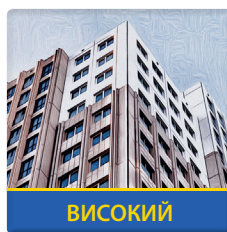
Методика гри

Дана гра складається з трьох окремих PEXES, які сприятимуть розвитку словникового запасу українських дітей методом спільної гри з чеськими дітьми. PEXESO розділено на частинами мови- іменники, дієслова та прикметники. Дана гра складається з карт, які підходять для гри з групою дітей і для самостійного вивчення слів, їх значення та вивчення частин мови.

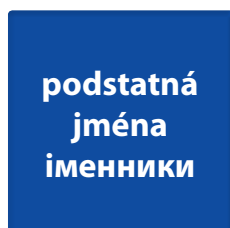

Варіанти гри:

1) Пошук значення слова – Діти вибирають картинки зі зображеннями, які вказують на конкретну частину мови і розкладають їх лицевою стороною вгору. Починають всі разом шукати картинки з однаковими малюнками. Гравець, який знайде дві однакові картинки, ставить їх перед собою. В той момент, коли діти знайдуть усі пари, гра закінчується. Перемагає той, хто має знайдено найбільше пар. Таким методом діти вивчають значення слів. Дана гра не мусить бути змаганням між дітьми, її можна грати також індивідуально. Радимо починати зі слів однієї частини мови. Поступово можна додавати слова інших частин мови, змішуючи їх.

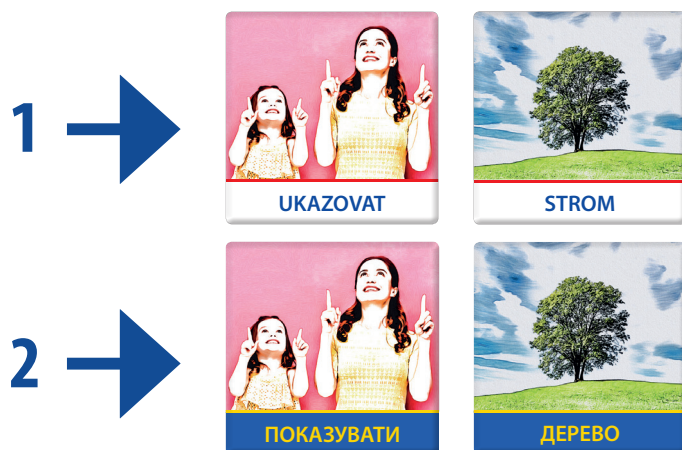
2) Класичне PEXESO – Гра призначена для двох і більше гравців. Принцип гри полягає в пошуку однакових пар картинок. Для гри картинку розкладають зображенням вниз і перевертаються тільки дві. Необхідно запам'ятати не тільки зображення, але і місце, на якому лежить карта. Діти вибирають картинку з зображеннями, які вказують на певну частину мови і вирішують між собою в якому порядку будуть грати гру. Добре перемішайте карти. Розкладіть картинку зображенням вниз поруч одна біля другої в формі прямокутника або квадрата. Розкладіть так, щоб ніхто з гравців не бачив зображень на окремих картах. Гравець, який починає гру, перевертає будь-які дві картинки так, щоб інші гравці також могли побачити їх зображення і місце розташування. Якщо зображення на двох перевернутих картинках не співпадають, гравець повертає їх на місце і гру продовжує наступний. У випадку, якщо зображення співпадають, гравець залишає їх у себе і продовжує гру до тих пір, поки йому вдається знаходити пари зображень. Гра закінчується тоді, коли ігрова площа порожня. Перемагає той, кому вдалось здобути найбільше пар. Гра призначена для взаємного навчання нових слів та їх значень, як для чеських, так особливо і для українських дітей.

3) Утворення словосполучень – Діти розкладають картинки іменників та прикметників зображенням вгору. Гравець, який розпочинає гру, вибере іменник українською та чеською мовами, поставить дані картинки одна під одною. Після цього знайде прикметник (в українській і чеській мові), який підійде даному іменнику і поставить збоку біля іменника. Словосполучення, яке утворилось, читає чеською мовою вголос. Дану гру можна грати іншим способом. Після утворення словосполучення українською мовою, гравець самостійно намагається вимовити дане словосполучення чеською мовою. Після цього перевіряє правильність, прикладаючи однакові картинки чеською мовою. Це складання словосполучень можна використовувати і для індивідуального навчання та для навчання в класі, роздаючи відповідні картинки учням на парти. Прикметники у словосполученнях необхідно поставити у правильній формі, відповідній до роду іменника в обох мовах.

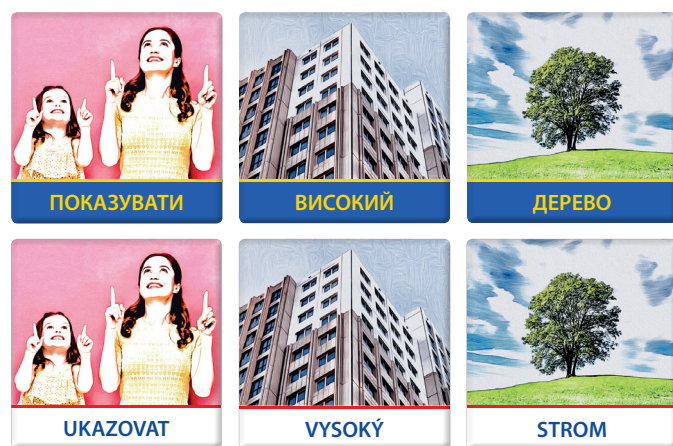
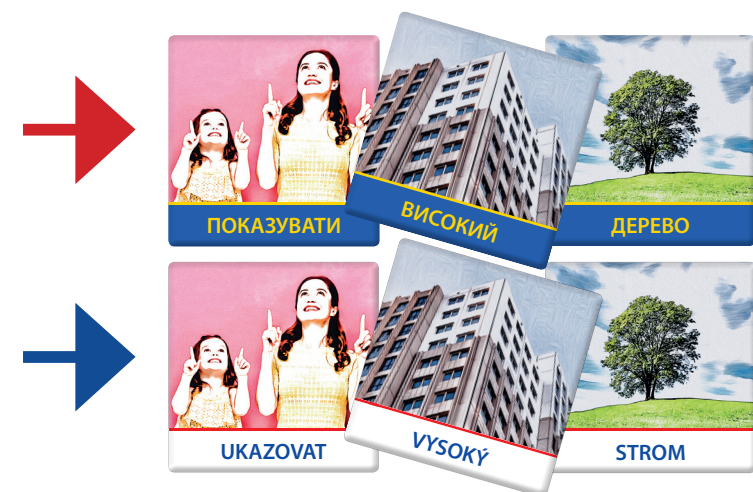
4) Утворення простих речень – Діти розкладають окремо картинки з іменниками та дієсловами зображенням вгору. Гравець вибере дієслово українською і чеською мовами, ставить їх один під одним. Після цього, знайде відповідний іменник в обох мовах і розміщує перед або після дієслова у відповідних мовах. Читає вголос чеське речення. Гру можна грати так, що після складання простого речення українською мовою, гравець намагається висловити дане речення чеською мовою, а потім перевіряє правильність, прикладаючи однакові картинки чеською мовою. Ця методика складання простих речень може використовуватись і для індивідуального навчання та для навчання в класах, шляхом роздавання відповідних картинок з малюнками учням на парти. Дієслова та іменники в реченні потрібно вимовити граматично правильно, відповідно до роду і особи іменника в обох мовах.

5) Утворення поширених речень – А) Діти поширюють речення правильно підібраним прикметником, який доповнюють до простого речення. Продовжують так, як в попередній грі. Б) Діти розкладають всі картинки зображенням вгору, розділяючи їх за частинами мови. Гравець, який починає гру, знайде картинку з однаковими зображеннями чеською і українською мовами. Для початку вибере картинку з дієсловом, для нього підбере відповідний іменник і на завершення утворить речення підібравши відповідний прикметник. В результаті отримає два речення. Одне українською, а друге чеською мовою. Якщо гравцеві вдається утворити поширене речення, він картинку залишає у себе. Гра закінчується вибором всіх картинок, які надають правильного значення словосполученням і реченням. Перемагає той, хто складе найбільше речень. Даний варіант гри не мусить бути тільки змаганням між дітьми, але і завданням від вчителів і батьків, яке допоможе їм в навчанні складати граматично правильні речення. Гру можна використовувати для групового, індивідуального і домашнього навчання. Речення потрібно вимовляти граматично правильно обома мовами.

А) Зразок доповнення простого речення методом додавання картинки з прикметником.

Б) Зразок утворення поширеного речення вибором картинок.

Висновок: Дану гру, для розвитку мовлення, можна використовувати в різних способах навчання. Один із варіантів- перенесення певної картинки з українським словом на інтерактивну вкладку. Діти при цьому повинні знайти правильний варіант картинки чеською мовою у своїх PEXESACH. Можливі і інші способи. Все залежить від фантазії педагога та батьків. Даний набір PEXESO служить для базового навчання слів, словосполучень, речень та розуміння їхнього значення. Важливо всі слова, словосполучення та складені речення завжди читати вголос.